

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KOMISIONERI PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI

Nr. _____ Prot.

Tiranë, më ___/___/2021

V E N D I M

Nr. 83, datë 21/05/2021

Mbështetur në nenin 32, pika 1, gërma a), të ligjit nr. 10 221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi mori në shqyrtim ankesën nr. 17, datë 18.02.2021, e z. M.Z., ku pretendohet diskriminim për shkak të racës, gjendjes ekonomike dhe gjendjes familjare, nga ana e Drejtorisë Vendore Tirana Rurale 2, pranë Agjensisë Shtetërore të Kadastrës.

Në përfundim të shqyrtimit të ankesës, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

K O N S T A T O I:

I. Parashtrimi i fakteve sipas subjektit ankues.

Sipas shpjegimeve të dhëna në ankesë, rezulton se z. M.Z. është banor në Yzberisht, Tiranë prej shumë vitesh. Në vitin 2005, ai ka ndërtuar në këtë zonë, përkatësisht në Njësinë Administrative nr. 6, një objekt pa leje, për të cilin ai sqaron se ka depozituar kërkesën nr. 3432 prot., datë 07.03.2005 për legalizimin e këtij objekti informal. Ankuesi pretendon se edhe pse kanë kaluar 15 vjet, ai ende nuk ka fituar pronësinë mbi objektin e sipërpërmendur.

M.Z. pretendon se zvarritja e procedurave për legalizimin e ndërtesës së tij të banimit është diskriminim që atij po i bëhet për shkak të racës rome, gjendjes familjare dhe gjendjes ekonomike.

II. Ndjekja e procedurës për shqyrtimin e ankesës nga Komisioneri.

Komisioneri mori në shqyrtim ankesën e sipërcituar, në referencë të kompetencës së parashikuar në nenin 32, pika 1, gërma a), të ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”¹, të ndryshuar, që i atribuon të drejtën të shqyrtojë ankesat nga personat ose grupet e personave që pretendojnë se janë diskriminuar, sikurse parashikohet në këtë ligj.

¹ Në vijim do t’i referohemi me shkurtesën LMD.

Ligji nr.10 221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, i ndryshuar, rregullon zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë, bazuar në një listë jo shteruese shkaqesh, por në mënyrë të shprehur neni 1, i ligjit parashikon mbrojtjen nga diskriminimi për shkak të gjendjes ekonomike dhe gjendjes familjare, duke përcaktuar se: “Ky ligj rregullon zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit në lidhje me racën, etninë, ngjyrën, gjuhën, shtetësinë, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendjen ekonomike, arsimore ose shoqërore, gjininë, identitetin gjinor, orientimin seksual, karakteristikat e seksit, jetesën me HIV/AIDS, shtatzëninë, përkatësinë prindërore, përgjegjësinë prindërore, moshën, gjendjen familjare ose martesore, gjendjen civile, vendbanimin, gjendjen shëndetësore, predispozicionet gjenetike, pamjen e jashtme, aftësinë e kufizuar, përkatësinë në një grup të veçantë, ose me çdo shkak tjetër.”

Neni 5, i ligjit nr.10 221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, parashikon ndalimin e diskriminimit për shkaqet e përmendura në nenin 1 të këtij ligji. Sipas këtij neni ndalohet gjithashtu mosmarrja në shqyrtim, sipas rasteve të përmendura në nenin 3 të këtij ligji, të një ankimi ose procedure, si dhe çdo forme tjetër sjelljeje, që pengon zbatimin e parimit të trajtimit të barabartë.

Neni 7, i LMD, të ndryshuar, parashikon shprehimisht: “1. Çdo veprim ose mosveprim i autoriteteve publike ose i personave fizikë a juridikë që marrin pjesë në jetën dhe sektorët publikë ose privatë, që krijojnë baza për mohimin e barazisë ndaj një personi apo grupi personash, ose që i ekspozon ata ndaj një trajtimi të padrejtë dhe jo të barabartë, kur ata ndodhen në rrethana të njëjta ose të ngjashme, në krahasim me persona të tjerë ose grupe të tjera personash, përbën diskriminim. 2. Eliminimi i të gjitha privilegjeve dhe i diskriminimit të padrejtë, garantohet për cilindo, në bazë të të drejtave vetjake, politike, ekonomike, shoqërore dhe kulturore të siguruara nga Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë dhe aktet ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë, si dhe nga ligjet në fuqi. 3. Autoritetet publike kanë detyrimin për të promovuar barazinë dhe për të parandaluar diskriminimin gjatë ushtrimit të funksioneve të tyre.”

Në Kreun III, të ligjit të sipërcituar parashikohet mbrojtje e posaçme nga diskriminimi në fushën e të mirave dhe shërbimeve. Ky ligj në nenin 20, pika 1, të tij parashikon se: “1. Personi fizik ose juridik që ofron të mira apo shërbime për publikun, me pagesë ose jo, ndalohet të diskriminojë një person tjetër, i cili kërkon t’i arrijë ose t’i përdorë ato: a) duke refuzuar t’i japë një personi apo grupi personash të mira apo shërbime për shkaqet e përmendura në nenin 1 të këtij ligji; b) duke refuzuar t’i ofrojë një personi të mira apo shërbime në mënyrë të ngjashme, ose me cilësi të ngjashme, ose në kushte të ngjashme me ato në të cilat këto të mira apo shërbime i ofrohen publikut në përgjithësi.”

Hapat procedurialë të ndjekur nga strukturat përkatëse të Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi, paraqiten si më poshtë vijojnë:

- A.** Pas analizimit të ankesës nr. 17, datë 18.02.2021, së z. M.Z., u konstatua se nga pikëpamja formale, ajo i plotësonte kërkesat e parashikuara nga neni 33, pika 3 të ligjit nr. 10 221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar. Për këtë arsye, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi filloi procedurat përkatëse për shqyrtimin e saj.
- B.** Mbështetur në nenin 33, pika 7², të ligjit nr. 10 221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi iu drejtua Drejtorisë Vendore Tirana Rurale 2, pranë Agjensisë Shtetërore të Kadastrës me shkresën nr. 285/2, datë 22.02.2020, ku kërkohej informacion, si më poshtë vijon:
1. Informacion i përgjithshëm mbi pretendimet e ankuesit M.Z.;
 2. Informacion lidhur me procedurat e ndjekuara mbi rastin e ankuesit, si dhe të evidentohen arsyet e mos kryerjes së legalizimit të banesës së tij nga viti 2005, deri në vitin 2020;
 3. Kopje e korrespondencës zyrtare të institucionit tuaj me ankuesin përgjatë periudhës 2005-2020;
 4. Kopje e praktikës së legalizimit, që administron institucioni juaj mbi ndërtesën objekt legalizimi;
 5. Informacion mbi banorë të tjerë, të kësaj zonë që kanë ndërtuar pa leje dhe kanë depozituar kërkesë për legalizim pranë institucionit tuaj, në të njëjtën periudhë kohore (2005-2007) me ankuesin;
 6. Informacion mbi faktin se sa prej këtyre objekteve janë legalizuar. Të dërgohen kopje të akteve përkatëse të legalizimit;
 7. Informacion mbi banorë të tjerë, të kësaj zone që kanë ndërtuar pa leje ndërtimi, kanë depozituar kërkesë për legalizim pranë institucionit tuaj në periudhën kohore 2010-2020 dhe objektet e tyre janë legalizuar; Bashkëlidhur të dërgohen kopje të akteve të legalizimit.
- Në përgjigje të shkresës nr. 285/2, datë 22.02.2020, së KMD-së, Drejtoria Vendore Tirana Rurale 2, pranë Drejtorisë Shtetërore të Kadastrës, dërgoi shkresën nr. 1443/1, datë 09.03.2021, nëpërmjet së cilës informon se mbështetur në verifikimet e kryera rezulton se pranë këtij institucioni administrohen praktikat e legalizimit me vetëdeklarim nr. 14 prot., datë 04.08.2006, dhe vetëdeklarim nr. 3433 prot., datë 07.03.2005 në emër të H. M. M. dhe vetëdeklarimi nr. 3432 prot., datë 07.03.2005 në emër të M.Z., të cilat janë deklaruar për të njëjtin objekt informal.

² Neni 33, pika 7, i ligjit 10 221/2010, parashikon: “Me marrjen e ankesës, komisioneri verifikon faktet. Për këtë qëllim, komisioneri mund t’u kërkojë ankuesit dhe personit kundër të cilit është drejtuar ankesa, të paraqesin parashtrime me shkrim brenda 30 ditëve nga dita që palët marrin njoftimin. Kur e çmon të nevojshme, komisioneri merr informacione dhe nga çdo person ose burim tjetër”.

Në bazë të shqyrtimit të dokumentacionit tekniko ligjor të kryer nga specialistët e Drejtorisë Vendore të ASHK-së Tirana Rurale 2, rezulton se nga përputhja e parcelës ndërtimore me hartën kadastrale që disponon Agjensia Shtetërore e Kadastrës u konstatua se ndërtesa prek pasurinë nr. 481, Vol. 6, fq. 156, Z.k. 3866, lloji i pasurisë “Rrugë” me sipërfaqe 1300 m², e afishuar shtet.

Në përputhje me përcaktimet e ligjit nr. 20/2020 “Për përfundimin e proceseve kalimtare të pronësisë në Republikën e Shqipërisë” dhe pikës 15/a, të VKM nr. 1040, datë 25.11.2020 “Për përcaktimin e rregullave të zbatimit të kritereve të legalizimit dhe miratimit të modelit të aktit të legalizimit, për ndërtimet pa leje” ku parashikohet: “Ndërtimi pa leje i llojit “objekt”, i ngritur brenda vijës kufizuese të zonës informale të miratuar ose zonës urbane, i përfshirë në fushën e zbatimit të ligjit nr. 20/2020, “Për përfundimin e proceseve kalimtare të pronësisë në Republikën e Shqipërisë”, nuk legalizohet nëse verifikohet një nga rastet e mëposhtëme: a) shkel trupin e rrugës ekzistuese të kategorizuar si A, B, C, D, ose E;”

Për sa më sipër, në shkresë sqarohet se Drejtoria Vendore e ASHK-së Tirana Rurale 2 nuk mund të vijojë me procedurat administrative të legalizimit për këtë objekt informal.

Në lidhje me pikat e tjera në kërkesën e KMD-së, sqarohet se nëpërmjet ligjit nr. 111/2018 “Për Kadastrën” është krijuar Agjensia Shtetërore e Kadastrës dhe nëpërmjet Urdhërit nr. 470, datë 06.05.2019, të Drejtorit të Përgjithshëm, “Për përcaktimin e kompetencës së disa Drejtorive të Agjensisë Shtetërore të Kadastrës” janë përcaktuar kompetencat e Drejtorive të Agjensisë Shtetërore të Kadastrës.

Drejtorja Vendore Tirana Rurale 2 nuk administron korrespondencën zyrtare të ish-Drejtorive Rajonale të Aluizmit ndër vite, si dhe nuk administron dokumentacionin tekniko-ligjor për praktikatat e legalizimit të banorëve të tjerë, për të cilët kanë përfunduar procedurat administrative të legalizimit të ndërtimeve.

- Në vijim, Komisioneri iu drejtua sërish Drejtorisë Vendore Tirana Rurale 2, pranë Agjensisë Shtetërore të Kadastrës me shkresën nr. 283/3, datë 16.04.2021, nëpërmjet së cilës kërkohet informacion nëse z. M. Z. i është kthyer më parë përgjigje zyrtare, mbi faktin se legalizimi i objektit informal për të cilin ai ka depozituar Vetëdeklarimin nr. 3432 prot., datë 07.03.2005, nuk mund të kryhet, pasi objekti shkel trupin e rrugës ekzistuese, përkatësisht pasurinë nr. 481, Vol. 6, fq. 156, Z.k. 3866, lloji i pasurisë “Rrugë” me sipërfaqe 1300 m², e afishuar shtet. Nëse po, të përcillet pranë KMD-së një kopje e shkresës zyrtare;

1. Në përgjigje të shkresës nr.283/3, datë 16.04.2021, të KMD-së, Drejtoria Vendore Tirana Rurale 2 dërgoi shkresën nr. 1443/3, datë 27.04.2021, nëpërmjet së cilës informon se sipas verifikimeve të kryera, ky institucion e ka informuar subjektin M. Z., në lidhje me procedurat administrative të legalizimit për objektin informal nëpërmjet shkresës nr. 1596/1 prot., datë 09.03.2021.

A. Vlerësimi i fakteve dhe provave të grumbulluara nga Komisioneri gjatë procesit të shqyrtimit të çështjes.

Mbështetur në provat e administruara gjatë procesit të shqyrtimit të ankesës, Komisioneri vlerëson se:

1. Lidhur me trajtimin e padrejtë, disfavorizues dhe të pabarabartë të ankuesit.

Ankuesi M. Z. është banor në Yzberisht, Tiranë, i cili ka ndërtuar në vitin 2005 një objekt banesë pa leje ndërtimi në Njësinë Administrative nr. 6. Në vijim, ai ka depozituar vetëdeklarimin nr. 3432 prot., datë 07.03.2005, për legalizimin e objektit informal. Ankuesi pretendon se edhe pse kanë kaluar 15 vjet, ai ende nuk ka fituar pronësinë mbi objektin e sipërpërmendur. Z. M. Z. pretendon se zvarritja e procedurave për legalizimin e ndërtesës së tij të banimit është diskriminim që atij po i bëhet për shkak të racës rome, gjendjes familjare dhe gjendjes ekonomike. Ankuesi kërkon ndërhyrjen e KMD-së për të përfituar legalizimin e banesës së tij.

Për sa më sipër, rezulton se vetëdeklarimi nr. 3432, datë 07.03.2005, i ankuesit M.Z. është depozituar pranë Drejtorisë Rajonale të Aluizmit, e cila ka funksionuar deri në vitin 2018, periudhë në të cilën u miratua ligji nr. 111/2018 “Për Kadastrën”, nëpërmjet së cilit është krijuar Agjensia Shtetërore e Kadastrës, e cila ndër të tjera mori edhe funksionet e ish-Aluizmit. Ndërkohë që, nëpërmjet Urdhërit nr. 470, datë 06.05.2019, të Drejtorit të Përgjithshëm të Kadastrës “Për përcaktimin e kompetencës së disa Drejtorive të Agjensisë Shtetërore të Kadastrës” janë përcaktuar gjithashtu edhe kompetencat e Drejtorive të Agjensisë Shtetërore të Kadastrës, të cilat do të shqyrtojnë në vijim kërkesat për legalizim të ndërtimeve informale, të cilat ishin ende të papërfunduara nga Drejtoritë Rajonale të Aluizmit.

Në referencë nenit 5, të Ligjit nr. 20/2020 “Për Përfundimin e Proçeseve Kalimtare të Pronësisë në Republikën e Shqipërisë” Agjencia Shtetërore e Kadastrës (në vijim ASHK) është institucioni publik që organizohet dhe funksionon në përputhje me parashikimet e legjislacionit në fuqi për kadastrën. ASHK është autoriteti publik përgjegjës për zbatimin e këtij ligji dhe për koordinimin e proçeseve në bashkëpunim me institucionet dhe organet e tjera qendrore shtetërore, njësitë e vetëqeverisjes vendore apo ndërmjet strukturave në përbërje të saj, me qëllim përfundimin e proçeseve kalimtare të pronësisë në Republikën e Shqipërisë.

Nga korrespondenca me Drejtorinë Vendore Tirana Rurale 2, të Agjensisë Shtetërore të Kadastrës, rezulton se për të njëjtin objekt informal janë paraqitur vetëdeklarime për legalizim nga dy persona. Kështu, janë depozituar dy vetëdeklarime, përkatësisht vetëdeklarimi nr. 14, datë 04.08.2006 dhe vetëdeklarim nr. 3432, datë 07.03.2005, nga z. H. M. Z., si dhe vetëdeklarimi nr. 3432, datë 07.03.2005, i ankuesit M. M. Z.

Përveç sa më sipër, nga analizimi i dokumentacionit tekniko ligjor të kryer nga specialistët e Drejtorisë vendore të Kadastrës, rezulton se nga përputhja e parcelës ndërtimore me hartën kadastrale që disponon Agjensia Shtetërore e Kadastrës, ndërtesa informale prek pasurinë nr. 481, Vol. 6, Fq. 156, Z.k. 3866, lloji i pasurisë “Rrugë” me sipërfaqe 1300 m², e afishuar “Shtet”.

Në nenin 18, të Ligjit nr. 20/2020 “Për Përfundimin e Proçeseve Kalimtare të Pronësisë në Republikën e Shqipërisë”, parashikohet shprehimisht:

“1. ASHK-ja kryen procedurat e kualifikimit për legalizim të ndërtimeve pa leje, duke u bazuar në kriteret e moscenimit të:

a) veprave kryesore të infrastrukturës publike;

b) akseve rrugore kombëtare;

c) territorit apo funksionalitetit të ndërtesave publike;

ç) integritetit të pasurive kulturore materiale, sipas legjislacionit për trashëgiminë kulturore dhe muzetë;

d) territoreve të destinuara për investime strategjike, sipas legjislacionit në fuqi për investimet strategjike në Republikën e Shqipërisë;

dh) vijës bregdetare, në kuptim të interesit publik në zhvillimin e turizmit.

2. Ndërtimet pa leje që çenojnë kriteret e mësipërme nuk legalizohen. Ato regjistrohen në bazën e të dhënave vetëm për efekt njohjeje të vlerës së investimit të ndërtimit, sipas parashikimeve në nenin 33 të këtij ligji.

3. Për objektet me shkelje të lejes së ndërtimit, kriteret e mësipërme sjellin moslegalizim vetëm për sipërfaqet në tejkallim të lejes së ndërtimit, kur ato janë të ndashme nga ndërtimi me leje. Në rastin kur këto sipërfaqe nuk janë të ndashme, objektet me shkelje të lejes së ndërtimit legalizohen në tërësi.”

Në pikën 15, gërma a), të Vendimit nr. 1040, datë 25.11.2020, të Këshillit të Ministrave, “Për përcaktimin e rregullave të zbatimit të kriterëve të legalizimit dhe miratimin e modelit të aktit të legalizimit, për ndërtimet pa leje” parashikohet shprehimisht: “Ndërtimi pa leje i llojit “objekt”, i ngritur brenda vijës kufizuese të zonës informale të miratuar ose zonës urbane, i përfshirë në fushën e zbatimit të ligjit nr. 20/2020, “Për përfundimin e proçeseve kalimtare të pronësisë në Republikën e Shqipërisë, nuk legalizohet nëse verifikohet një nga rastet e mëposhtëme: a) shkel trupin e rrugës ekzistuese të kategorizuar si A, B, C, D, ose E;”

Në bazë të nenit 2, pika 2, të ligjit nr.8378, datë 22.7.1998 “Kodi Rrugor i Republikës së Shqipërisë”, rrugët klasifikohen si më poshtë:

“Sipas karakteristikave të tyre konstruktive, teknike dhe funksionale rrugët klasifikohen si vijon:

A. Autostradë

B. Rrugë interurbane kryesore

C. Rrugë interurbane dytësore

D. Rrugë urbane kryesore

E. Rrugë urbane dytësore

F. Rrugë lokale”.

Në këto kushte, për sa kohë që ndërtesa informale, për të cilën ankuesi ka depozituar vetëdeklarim për legalizim, prek pasurinë nr. 481, Vol. 6, Fq. 156, Z.k. 3866, lloji i pasurisë “Rrugë” me sipërfaqe 1300 m², e afishuar “Shtet”, e cila kategorizohet sipas nenit 2, pika 2 të Kodit Rrugor dhe pikës 15, gërma a), të VKM nr. 10402020, procesi i legalizimit nuk është vazhduar më tej nga ana e Drejtorisë Vendore Tirana Rurale 2.

Drejtoria Vendore Tirana Rurale 2, pranë Agjensisë Shtetërore të Kadastrës, e cila është marrë me shqyrtimin e kërkesës së ankuesit për legalizim, e ka njoftuar z. M.Z., lidhur me sa më sipër, nëpërmjet shkresës nr. 1596/1, datë 09.03.2021.

Në këtë kontekst, Komisioneri gjykon se në interpretim të nenit 7, pika 1 të LMD, se ankuesi nuk është ekspozuar ndaj një trajtimi të padrejtë dhe disfavorizues nga ana e Agjensisë Shtetërore të Kadastrës.

Në mungesë të trajtimit të padrejtë dhe disfavorizues, nuk mund të ketë diskriminim për shkaqet e pretenduara në ankesë.

PËR KËTO ARSYE:

Mbështetur në, nenin 1, nenin 7, pika 1, nenin 20 dhe 21, pika 1, nenin 32, pika 1, gërma a) e nenin 33, pikat 9-10, të Ligjit nr. 10221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar,

Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

V E N D O S I:

1. Konstatimin e mosdiskriminimit të z. M. Z., për shkak të racës, gjendjes ekonomike dhe gjendjes familjare, nga ana e Drejtorisë Vendore Tirana Rurale 2, pranë Agjensisë Shtetërore të Kadastrës.

2. Kundër këtij Vendimi lejohet ankim, brenda afateve ligjore, pranë Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë.

KOMISIONER

Robert GAJDA

Fusha – Të mira dhe shërbime
Shkak – raca
Lloji i vendimit - mosdiskriminim